

66/2022 Sb.

## ZÁKON

ze dne 17. března 2022

### **o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace**

Změna: 175/2022 Sb.

Změna: 198/2022 Sb.

Změna: 75/2023 Sb. (část)

Změna: 75/2023 Sb.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

## **ČÁST PRVNÍ ÚVODNÍ USTANOVENÍ**

### **§ 1**

#### **Předmět úpravy**

Tento zákon upravuje opatření v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení<sup>1)</sup>, která se vztahují na cizince, kterému byla v České republice poskytnuta dočasná ochrana podle zákona o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace<sup>2)</sup> v návaznosti na prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, (dále jen "cizinec s dočasnou ochranou").

## **ČÁST DRUHÁ ZVLÁŠTNÍ PRAVIDLO V OBLASTI ZAMĚSTNANOSTI**

### **§ 2**

Cizinec s dočasnou ochranou se pro účely zákona o zaměstnanosti považuje za cizince s povoleným trvalým pobytem podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

## **ČÁST TŘETÍ ZVLÁŠTNÍ PRAVIDLA V OBLASTI PRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ**

### **§ 3**

(1) Poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině může poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině též rodiči dítěte, které je cizincem s dočasnou ochranou, a to i pokud není zaměstnavatelem rodiče tohoto dítěte.

(2) Po dobu 6 měsíců ode dne udělení dočasné ochrany dítěti, které je cizincem s dočasnou ochranou, se splnění podmínky podle § 20a odst. 2 zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině pro vznik nároku na příspěvek na provoz dětské skupiny, spočívající v obsazení kapacitního místa dítětem, jehož rodič, který uzavírá smlouvu o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, je zaměstnán, studuje v denní formě studia, je evidován jako uchazeč o zaměstnání nebo je osobou samostatně výdělečně činnou, která má povinnost platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, nevyžaduje; § 11 odst. 1 písm. i) zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině se po tuto dobu nepoužije.

(3) Není-li dítě, které je cizincem s dočasnou ochranou, v péči rodičů nebo jiné osoby, které bylo rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno do péče nahrazující péči rodičů, považuje se za rodiče pro účely zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině též osoba, které bylo toto dítě jeho rodičem svěřeno do péče; nemá-li tato osoba o této skutečnosti písemný doklad podepsaný rodičem dítěte, dokládá

tuto skutečnost a důvod, pro který nelze předložit tento doklad, písemným čestným prohlášením. Získá-li osoba podle věty první části před středníkem doklad o svěřeni dítěte do její péče podepsaný rodičem dítěte, je povinna tento doklad bezodkladně předložit poskytovateli.

(4) Cizinec s dočasnou ochranou může vykonávat činnost, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2 zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, za podmínky, že je zletilou a svéprávnou osobou, má pedagogické, sociální nebo zdravotní vzdělání anebo má střední vzdělání s maturitní zkouškou, získal-li praxi v oblasti péče o dítě ve věku od 6 měsíců do zahájení povinné školní docházky v délce minimálně 5 let, je-li bezúhonnou osobou podle § 5a odst. 2 zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a činnost, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2 zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, vykonává jen v přítomnosti pečující osoby. Dosaženou praxi může cizinec s dočasnou ochranou podle věty první doložit po dobu prvních 6 měsíců ode dne udělení dočasné ochrany čestným prohlášením. Po uplynutí této doby je možné doložit dosaženou praxi čestným prohlášením, jen nelze-li ji prokázat řádným způsobem; cizinec s udělenou dočasnou ochranou zároveň uvede důvod, pro který nelze prokázat dosaženou praxi řádným způsobem.

(5) Dosažené vzdělání může cizinec s dočasnou ochranou podle odstavce 4 po dobu prvních 6 měsíců ode dne udělení dočasné ochrany doložit čestným prohlášením. Po uplynutí této doby je možné doložit dosažené vzdělání čestným prohlášením, jen nelze-li jej prokázat řádným způsobem; cizinec s udělenou dočasnou ochranou zároveň uvede důvod, pro který nelze prokázat dosažené vzdělání řádným způsobem.

(6) Cizinec s dočasnou ochranou podle odstavce 4 může doložit bezúhonnost po dobu prvních 6 měsíců ode dne udělení dočasné ochrany čestným prohlášením; poté je povinen doložit bezúhonnost výpisem z evidence Rejstříků trestů za dobu jeho pobytu na území České republiky na základě udělené dočasné ochrany.

(7) Vykonává-li cizinec s dočasnou ochranou podle odstavce 4 činnost, kterou se uskutečňuje výchova a péče o dítě podle § 2 zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, považuje se pro účely splnění podmínky podle § 7 odst. 6 písm. b) a c) zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině za pečující osobu.

(8) Podmínka podle § 20a odst. 2 zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině pro vznik nároku na příspěvek na provoz dětské skupiny, spočívající v podání žádosti o příspěvek na provoz dětské skupiny nejpozději do dne 31. ledna kalendářního roku, na který poskytovatel žádá o příspěvek na provoz dětské skupiny, se nevyžaduje.

(9) Řízení o přiznání příspěvku na provoz dětské skupiny se zahajuje na základě žádosti o příspěvek na provoz dětské skupiny, a to je-li žádost o příspěvek na provoz dětské skupiny podána po 31. lednu kalendářního roku, na který poskytovatel žádá o příspěvek na provoz dětské skupiny; § 20h odst. 1 a § 20i odst. 4 zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině se nepoužije.

#### § 4

Listinu, kterou je možné použít na území České republiky bez dalšího ověření v souladu se Smlouvou mezi Českou republikou a Ukrajinou o právní pomoci v občanských věcech, je možné nahradit čestným prohlášením osoby, která je povinna tuto listinu předložit za účelem přijetí nezbytných opatření na ochranu nezletilého dítěte, které je cizincem s dočasnou ochranou, ze strany orgánů sociálně-právní ochrany dětí.

#### § 5

(1) Cizinci s dočasnou ochranou, který splňuje podmínky pro poskytování sociálních služeb stanovené zákonem o sociálních službách, se poskytují sociální služby. Jsou-li příjmové, sociální a majetkové poměry cizince s dočasnou ochranou takové, že mu neumožňují ani částečnou úhradu nákladů za poskytování sociálních služeb, poskytují se mu sociální služby bez úhrady nákladů. Náklady na sociální služby podle věty druhé hradí stát. Své příjmové, sociální a majetkové poměry doloží cizinec s dočasnou ochranou všemi dostupnými doklady nebo formou čestného prohlášení.

(2) Po dobu prvních 6 měsíců ode dne udělení dočasné ochrany cizinec s dočasnou ochranou může za účelem výkonu činnosti podle § 116 odst. 1 zákona o sociálních službách doložit dosažené vzdělání obdobné základnímu vzdělání podle školského zákona čestným prohlášením. Po uplynutí této doby je možné doložit dosažené vzdělání obdobné základnímu vzdělání podle školského zákona čestným prohlášením, jen nelze-li jej prokázat řádným způsobem; cizinec s udělenou dočasnou ochranou zároveň uvede důvod, pro který nelze prokázat dosažené vzdělání řádným způsobem.

(3) Cizinec s dočasnou ochranou může doložit za účelem výkonu činnosti podle § 116 odst. 1 zákona o sociálních službách bezúhonnost čestným prohlášením po dobu prvních 6 měsíců ode dne udělení dočasné ochrany; poté je povinen doložit bezúhonnost výpisem z evidence Rejstříků trestů za dobu pobytu na území České republiky na základě dočasné ochrany.

## **Humanitární dávka**

### **§ 6**

(1) Cizinci s dočasnou ochranou se za kalendářní měsíc, v němž mu byla udělena dočasná ochrana, vyplatí humanitární dávka (dále jen "dávka") ve výši 5 000 Kč; to neplatí, je-li cizinci s dočasnou ochranou bezplatně poskytnuto ubytování, celodenní strava a základní prostředky osobní hygieny.

(2) Jsou-li příjmové, sociální a majetkové poměry cizince s dočasnou ochranou, který se zdržuje na území České republiky, takové, že mu neumožňují zajištění základních životních potřeb, lze mu na základě jeho žádosti poskytnout dávku, a to od měsíce bezprostředně následujícího po kalendářním měsíci, v němž mu byla udělena dočasná ochrana. Žádost o dávku musí obsahovat identifikační údaje žadatele, místo jeho pobytu na území České republiky a musí být předloženy doklady prokazující, že žadatel je cizincem s dočasnou ochranou. Příjmové, sociální a majetkové poměry na území České republiky žadatel uvede do žádosti a doloží je všemi dostupnými doklady; to neplatí, je-li cizinci s dočasnou ochranou bezplatně poskytnuto ubytování, celodenní strava a základní prostředky osobní hygieny.

(3) Výše dávky podle odstavce 2 činí na kalendářní měsíc

- a) od prvního do pátého kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po kalendářním měsíci, v němž byla cizinci udělena dočasná ochrana, částku 5 000 Kč,
- b) od šestého kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po kalendářním měsíci, v němž byla cizinci udělena dočasná ochrana,
  1. pro cizince s dočasnou ochranou od 18 let věku částku podle § 2 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů,
  2. pro cizince s dočasnou ochranou do 18 let věku částku podle § 3 odst. 3 písm. b) zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

(4) Věk cizince s dočasnou ochranou rozhodný pro stanovení výše dávky je věk, kterého dosáhne v kalendářním měsíci, na který dávka náleží.

(5) Obdobím, za které se zjišťuje splnění podmínek nároku na dávku, je období kalendářního měsíce, na který je podána žádost o dávku.

(6) Nárok na dávku na kalendářní měsíc vzniká splněním podmínek stanovených tímto zákonem. Nárok na výplatu dávky na kalendářní měsíc, na který vznikl nárok splněním podmínek stanovených tímto zákonem, zaniká, pokud do konce tohoto kalendářního měsíce nebyla podána žádost o dávku na tento kalendářní měsíc.

(7) Dávku vyplácí Úřad práce České republiky - krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen "krajská pobočka Úřadu práce"). Za nezletilého cizince jedná jeho zákonný zástupce, nemá-li nezletilý cizinec na území České republiky zákonného zástupce, jedná za něj osoba blízká nebo jiná osoba, která o něj pečuje. Dávka se vyplácí v hotovosti nebo převodem na platební účet v bance, pobočce zahraniční banky nebo spořitelním a úvěrním družstvem v České republice určený žadatelem. Dávka se nevyplácí do ciziny.

(8) V řízení o dávce se správní řád nepoužije.

(9) Byl-li žadatel o dávku krajskou pobočkou Úřadu práce vyzván, aby jí osobně osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení výzvy, nebyla-li krajskou pobočkou Úřadu práce určena delší lhůta; neučiní-li tak v uvedené lhůtě, žádost o dávku se zamítne.

## § 6a

### Evidence bytů pro dočasnou ochranu

(1) Byty, které jsou cizincům s dočasnou ochranou poskytovány k samostatnému bydlení, jsou zařazeny v informačním systému evidence bytů, který spravuje Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen "evidence bytů"). Bytem se pro účely tohoto zákona rozumí soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívány určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt.

(2) Evidence bytů obsahuje

- a) identifikační údaje vlastníka bytu,
- b) adresu bytu a číslo bytu, pokud existuje,
- c) písemný právní titul k užívání bytu a
- d) identifikační údaje cizinců s dočasnou ochranou, kterým byl byt k bydlení poskytnut, číslo vízového štítku a údaje o začátku a ukončení bydlení.

(3) Údaje uvedené v odstavci 2 do evidence bytů zadává vlastník bytu, a to s využitím elektronické identifikace určené Ministerstvem práce a sociálních věcí.

## § 6b

**neplatil**

## § 6c

**neplatil**

## § 6d

**neplatil**

## § 7

Byla-li přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona oprávněné osobě vyplacena dávka mimořádné okamžité pomoci podle zákona o pomoci v hmotné nouzi, nepřihlíží se k této skutečnosti ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

## § 8

### Příspěvek pro solidární domácnost

(1) Fyzické osobě, která bezplatně poskytla ubytování cizinci s dočasnou ochranou (dále jen "ubytovaná osoba"), se poskytuje příspěvek pro solidární domácnost (dále jen "příspěvek"). Za bezplatné se považuje poskytnutí ubytování i v případě, kdy ubytovaná osoba uhradila náklady za plyn a elektřinu v rozsahu, který odpovídá rozsahu, ve kterém plyn a elektřinu využívá. Podmínkou pro poskytování příspěvku je, že se nejedná o ubytování v ubytovacím zařízení a ubytování bylo poskytnuto nepřetržitě po dobu, jejíž minimální délku stanoví vláda nařízením. V rámci poskytnutého ubytování musí být ubytované osobě zajištěn dostatečný prostor pro odpočinek, pro přípravu stravy, prostor pro osobní hygienu a záchod a musí být zajištěn přístup k pitné vodě.

(2) Příspěvek se poskytuje na žádost, a to po uplynutí kalendářního měsíce, za který náleží. Žádost musí obsahovat:

- a) identifikaci žadatele,
- b) adresu nemovitosti, v níž je poskytováno ubytování, a právní titul, na jehož základě žadatel nemovitost užívá,
- c) identifikaci ubytovaných osob,
- d) údaje o době poskytování ubytování,
- e) čestné prohlášení žadatele, že ubytování bylo poskytnuto bezplatně,
- f) čestné prohlášení žadatele, že jsou splněny podmínky pro ubytování podle odstavce 1 věty poslední.

(3) Příspěvek vyplácí krajská pobočka Úřadu práce. Příspěvek se vyplácí převodem na platební účet v bance, pobočce zahraniční banky nebo spořitelním a úvěrním družstvem v České republice určený žadatelem, nebo v odůvodněných případech poštovním poukazem. Příspěvek se nevyplácí do ciziny. Způsob výplaty uvede žadatel v žádosti.

(4) V řízení o příspěvku se správní řád nepoužije.

(5) Příspěvek se nebude považovat za příjem pro účely zákona o státní sociální podpoře, zákona o pomoci v hmotné nouzi, zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a zákona o sociálních službách.

(6) Poskytování příspěvku stanoví vláda nařízením v závislosti na vývoji ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny a jeho dopadů na možnosti zajištění přiměřeného ubytování cizinců s dočasnou ochranou na území České republiky.

(7) Je-li cizinci s dočasnou ochranou žadatelem o příspěvek poskytnut k ubytování celý byt, podmínkou nároku na příspěvek je dále skutečnost, že v kalendářním měsíci bezprostředně předcházejícím kalendářnímu měsíci, od kterého je nárok na příspěvek uplatňován, byl tento byt neobývaný. Za neobývaný byt je pro účely tohoto zákona považován i byt, který sloužil pouze pro krátkodobé ubytování nebo v něm již byli ubytováni cizinci s dočasnou ochranou. Tuto skutečnost prokazuje žadatel o příspěvek čestným prohlášením.

(8) Vláda nařízením podle odstavce 6 stanoví

- a) výši příspěvku za ubytovanou osobu za kalendářní měsíc, a to s přihlédnutím k tomu, zda ubytovaná osoba sdílí ubytování s žadatelem o příspěvek, a maximální počet ubytovaných osob v jedné domácnosti, které lze zohlednit pro účely výše příspěvku,
- b) minimální počet dnů po sobě jdoucích v období kalendářního měsíce, po kterou musí být ubytované osobě poskytnuto ubytování, a
- c) období, po které bude příspěvek poskytován.

## **§ 8a**

### **Společné ustanovení**

Krajské pobočky Úřadu práce a Ministerstvo práce a sociálních věcí jsou oprávněny získávat a zpracovávat údaje potřebné pro rozhodování o dávkách příspěvku a jejich výplatu včetně osobních údajů, a to v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup a zároveň zajišťujícím ochranu osobních údajů. Právníkové a fyzické osoby jsou povinny poskytovat Ministerstvu práce a sociálních věcí údaje ze svých informačních systémů, jde-li o údaje nezbytné pro rozhodování o dávkách a příspěvcích podle tohoto zákona. Veškeré údaje o dávkách a příspěvcích podle tohoto zákona jsou součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí<sup>3</sup>).

## **§ 8b**

**neplatil**

## **ČÁST ČTVRTÁ**

### **ÚČINNOST**

## **§ 9**

(1) Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

(2) Tento zákon pozbývá platnosti uplynutím dne 31. března 2024.

**Pekarová Adamová v. r.**

**Zeman v. r.**

**Fiala v. r.**

## **Vybraná ustanovení novel**

### **§ 5 zákona č. 175/2022 Sb.**

#### **Přechodné ustanovení**

Ustanovení § 8 odst. 7 zákona č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, neplatí pro příspěvek, na který vznikl nárok před 1. červencem 2022.

### **Čl.IV zákona č. 198/2022 Sb.**

#### **Přechodné ustanovení**

Byla-li žádost o dávku podána přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, postupuje se při posuzování nároku na dávku podle zákona č. 66/2022 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

### **Čl.II zákona č. 75/2023 Sb.**

#### **Přechodná ustanovení**

1. Byla-li žádost o humanitární dávku nebo příspěvek pro solidární domácnost podána přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, postupuje se při posuzování nároku na humanitární dávku nebo příspěvek pro solidární domácnost podle zákona č. 66/2022 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Při posuzování nároku na příspěvek pro solidární domácnost za měsíc červen 2023 se postupuje podle zákona č. 66/2022 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Ministerstvo práce a sociálních věcí zveřejní do 30. dubna 2023 specifikaci, formát a strukturu datové zprávy a využití informačního systému podle § 7 zákona č. 66/2022 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

1) Čl. 12 a 13 Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími.

2) Zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace.

3) § 4a zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.